

**QUICKSCAN WET
NATUURBESCHERMING
WATERGEUSKADE LEIDEN**

QUICKSCAN WET NATUURBESCHERMING WATERGEUSKADE LEIDEN

Kenmerk: 20210925/rap01
Versie: 1
Datum: 24 januari 2022

Auteur: D.D. (Daphne) Heuzen, P.J. (Peter) Schep
Projectleider: P.J. (Peter) Schep
Veldwerk: D.D. (Daphne) Heuzen, P.J. (Peter) Schep
Kwaliteitscontrole: P.J. (Peter) Schep, B. (Bastiaan) van de Wetering
Opdrachtgever: KuiperCompagnons, Facilities en Management B.V.
Van Nelle Fabriek
Postbus 13042
3044 BC Rotterdam

Contactpersoon: Mevr. F. (Femke) van Avezaath

Dit rapport is digitaal gegenereerd en derhalve niet voorzien van een handtekening. De inhoud van de rapportage is aantoonbaar gecontroleerd en vrijgegeven. De afbeeldingen in deze rapportage zijn in het bezit van ATKB behalve daar waar een andere bron vermeld wordt.

ATKB ASSEN
STATIONSSTRAAT 29C
9401 KW ASSEN

ATKB MIDDELBARNIS
PRINS BERNHARDLAAN 147
3241 TA MIDDELBARNIS

ATKB WAARDENBURG
KOEWEISTRAAT 7
4181 CD WAARDENBURG

ATKB ZOETERMEER
BARON DE COUBERTINLAAN 3
2719 EN ZOETERMEER

KVK 27177140
BTW NL 8076 36 757B01
IBAN NL53 RABO 0160177529

INHOUD

1.	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Wet natuurbescherming	3
1.2.1	<i>Soortenbescherming</i>	3
1.2.2	<i>Bescherming Natura 2000-gebieden</i>	4
1.2.3	<i>Bescherming houtopstanden</i>	5
1.3	Overige gebiedsbescherming	5
1.4	Doel	6
1.5	Kwaliteitsborging	6
1.6	Leeswijzer	6
2.	Huidige en toekomstige situatie	7
2.1	Beschrijving huidige situatie	7
2.2	Werkzaamheden en toekomstige situatie	8
3.	Methode quickscan	9
3.1	Opzet onderzoek	9
3.2	Literatuuronderzoek	9
3.3	Veldonderzoek	9
4.	Resultaten literatuur- en veldonderzoek	12
4.1	Flora	12
4.2	Broedvogels cat. 1 t/m 4	12
4.3	Broedvogels cat. 5	13
4.4	Algemene broedvogels	13
4.5	Vleermuizen	13
4.5.1	<i>Verblijfplaatsen</i>	14
4.5.2	<i>Vliegroutes</i>	14
4.5.3	<i>Foerageergebied</i>	14
4.6	Grondgebonden zoogdieren	15
4.7	Amfibieën	16
4.8	Reptielen	16
4.9	Vissen	16
4.10	Vlinders, libellen en overige ongewervelden	16
4.11	Samenvatting resultaten	17
5.	Effectenanalyse en maatregelen	18
5.1	Inleiding	18
5.2	Broedvogels cat. 1 t/m 4	18
5.2.1	<i>Effecten</i>	18
5.2.2	<i>Maatregelen</i>	18
5.3	Broedvogels cat. 5	18
5.4	Algemene broedvogels	19
5.4.1	<i>Effecten</i>	19
5.4.2	<i>Maatregelen</i>	19

5.5	Vleermuizen	19	
5.5.1	<i>Effecten</i>	19	
5.5.2	<i>Maatregelen</i>	20	
5.6	Zoogdieren	20	
5.6.1	<i>Effecten</i>	20	
5.6.2	<i>Maatregelen</i>	21	
5.7	Aanvullende maatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	21	
6.	Gebiedenbescherming		22
6.1	Natura 2000	22	
6.2	Planologische gebiedsbescherming	23	
7.	Conclusies en aanbevelingen		24
7.1	Soortenbescherming	24	
7.2	Gebiedenbescherming	26	

I. INLEIDING

I.1 AANLEIDING

Het planvoornemen is om de bebouwing aan de Zoeterwoudseweg te Leiden te slopen en te vervangen door woningbouw en gebouwen met commerciële doeleinden. Om te bepalen of de voorgenomen plannen (mogelijk) leiden tot een overtreding van de huidige natuurwetgeving, is een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd.

I.2 WET NATUURBESCHERMING

1.2.1 SOORTENBESCHERMING

Algemeen

Via de Wet natuurbescherming (Wnb) is de bescherming van diverse inheemse planten en dieren in Nederland vastgelegd. Naast de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (artikel 1.11 van de Wnb), geldt voor een aantal soorten een aanvullend beschermingsregime. Deze aanvullend beschermde soorten zijn onderverdeeld in drie groepen, namelijk:

- vogels (artikel 3.1, alle soorten uit de Europese Vogelrichtlijn);
- overige strikt beschermde soorten, waaronder soorten uit de Europese Habitatrichtlijn (artikel 3.5, dit betreffen o.a. vleermuizen);
- nationaal beschermde soorten, waaronder soorten uit de Rode Lijst (artikel 3.10).

Het is volgens de Wnb niet toegestaan om (het leefgebied van) beschermde soorten aan te tasten. Dit is vastgelegd middels verbodsbepalingen: activiteiten die schadelijk zijn voor beschermde dier- en plantsoorten zijn verboden¹.

Vrijstelling binnen provincie Zuid-Holland

Provincies hebben de bevoegdheid om middels een provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten in het kader van bestendig beheer en onderhoud en ruimtelijke ontwikkeling. In het geval van de provincie Zuid-Holland worden de volgende nationaal beschermde soorten vrijgesteld:

Bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander, meerkikker, aardmuis, bosmuis, bunzing, dwergmuis, dwergspitsmuis, egel, gewone bosspitsmuis, haas, hermelijn, huisspitsmuis, konijn, ree, rosse woelmuis, veldmuis, vos, wezel en woelrat.

(Bron: Provinciale omgevingsverordening provincie Zuid-Holland, d.d. 20 februari 2019)

¹ In artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wet natuurbescherming wordt meerdere malen gesproken over het verbod tot **opzettelijke** handelingen (o.a. opzettelijke doding, verstoring en vernieling). Binnen de Wet natuurbescherming omvat de term 'opzettelijk' tevens voorwaardelijk opzet, waardoor (evenals onder de voormalige Flora- en faunawet) een groot aantal handelingen onder de verbodsbepalingen vallen. In verband met de leesbaarheid wordt de term 'opzettelijk' in voorliggende rapportage niet meer aangehaald. Uiteraard wordt dit (in de situaties waarvoor dit van toepassing is) wel bedoeld.

Voorzorgsmaatregelen

Een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb is soms te voorkomen door (voorafgaand aan de werkzaamheden) voorzorgsmaatregelen te treffen. Deze voorzorgsmaatregelen zijn gericht op het behoud van de functionaliteit van de groeiplaats van flora en de voortplanting- en/of vaste rust- en verblijfplaats van fauna. Daarnaast voorkomen de voorzorgsmaatregelen de negatieve gevolgen van een activiteit op individuen (o.a. doding en verwonding).

Ontheffingsplicht

Een ontheffingsplicht (artikel 3.3, 3.8 en 3.10 uit de Wnb) is van toepassing als een overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb niet kan worden voorkomen door het nemen van voorzorgsmaatregelen.

Het is mogelijk om met een goed onderbouwd projectplan een ontheffing aan te vragen bij het bevoegd gezag. In deze bij de uitvoerende instantie is Omgevingsdienst Haaglanden van de provincie Zuid-Holland. De provincie toetst de aanvraag vervolgens aan drie criteria:

- Voldoet het planvoornemen aan één van de in de wet genoemde belangen?
- Is een 'andere bevredigende oplossing' mogelijk?
- Doet de ontheffing afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort?

1.2.2 BESCHERMING NATURA 2000-GBIEDEN

Via de Wnb is tevens de bescherming van Natura 2000-gebieden vastgelegd. De Wnb stelt dat het verboden is om zonder vergunning van Gedeputeerde Staten een project te realiseren dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.

Voor projecten die een significant negatief effect kunnen hebben op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd en is een vergunningaanvraag noodzakelijk.

Naast plannen in of nabij Natura 2000-gebieden, kunnen ook plannen op grotere afstand van Natura 2000-gebieden significant negatieve effecten op kwalificerende habitats en/of soorten tot gevolg hebben:

- Projecten kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Hierbij is van belang dat vanaf 1 juli 2021 de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) van kracht is. In deze nieuwe wet is een partiële vrijstelling voor de bouwsector van de natuurvergunningsplicht als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb opgenomen. Deze vrijstelling is partieel, omdat deze alleen geldt voor tijdelijke stikstofdemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg ("aanlegfase") en niet voor de structurele stikstofemissies in de gebruiksfase van het bouwwerk of werk ("gebruiksfase"). Bovenstaande betekent dat voor aanlegfases die wél stikstofdepositie veroorzaken op een Natura 2000-gebied een beroep gedaan kan worden op de partiële vrijstelling en geen vergunning meer nodig is. Dit betekent dat een stikstofdepositieberekening van de aanlegfase onder de Wsn niet verplicht is. Een berekening van de gebruiksfase is (bij stikstofemitterende bronnen in de gebruiksfase) te allen tijde noodzakelijk. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr in de gebruiksfase vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.

- Plannen kunnen een negatief effect hebben op (leefgebied van) kwalificerende soorten buiten een Natura 2000-gebied, waardoor nadelige effecten optreden op de doelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied. Dit kan het geval zijn wanneer het foerageergebied van een kwalificerende soort van een Natura 2000-gebied binnen het plangebied ligt. Effecten op het foerageergebied kunnen leiden tot afname van aantallen binnen het Natura 2000-gebied (bijvoorbeeld bij bruine kiekendief, kleine zwanen, ganzen).

Voor dit project zijn een Natura 2000-voortoets (om de kans op negatieve effecten op Natura 2000-gebieden in te schatten) en een AERIUS-berekening (om effecten door stikstofdepositie te bepalen) beide niet van toepassing. Reden hiervoor is de afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (De Wilck op 4,5 km afstand) en de kleinschaligheid van de werkzaamheden. Negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen hierdoor direct worden uitgesloten.

1.2.3 BESCHERMING HOUTOPSTANDEN

Volgens artikel 4.2 Wnb is het verboden een houtopstand buiten de bebouwde kom geheel of gedeeltelijk te vellen zonder melding bij het bevoegd gezag. Bovendien geldt een herplantplicht. Een houtopstand bestaat uit 10 are of meer of is een rijbeplanting van meer dan 20 bomen en moet aan een aantal voorwaarden voldoen. Voor een aantal gevallen geldt een uitzondering, bijvoorbeeld voor houtopstanden op erven, fruitbomen voor productie of grienden en hakhout (zie voor de volledige lijst art. 4.1 van de Wnb). Voor houtopstanden binnen de bebouwde kom is de Wnb niet van toepassing, maar geldt het beleid van de gemeente waarbinnen de projectlocatie gelegen is.

Het is op het moment van schrijven niet zeker of er bomen worden gekapt. Het plangebied ligt binnen de door de gemeenteraad van de gemeente Leiden vastgestelde grenzen in het kader van de Boswet. Wanneer gemeenten wel beschikken over bebouwde komgrenzen in het kader van de Boswet, maar niet over bebouwde komgrenzen in het kader van de Wet natuurbescherming, bepaalt artikel 9.9 van de Wet natuurbescherming dat de komgrens zoals die is vastgesteld onder de Boswet dient te worden gehanteerd. Omdat het plangebied binnen de bebouwde komgrenzen in het kader van de Boswet is gelegen, is toetsing aan het onderdeel Houtopstanden van de Wet natuurbescherming niet van toepassing. Toetsing van de kapwerkzaamheden aan het gemeentelijke beleid is voor dit project wel van toepassing.

1.3 OVERIGE GEBIEDSBESCHERMING

Binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN, voorheen was dit de EHS) geldt het 'Nee, tenzij'-beschermingsregime. Significante aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN (per saldo) is niet toegestaan, tenzij sprake is van een groot openbaar belang en er geen alternatieven zijn. De wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN zijn onder andere bodemkenmerken, landschappelijke waarden en natuurwaarden. Eventuele schade moet worden gemitigeerd, of (indien mitigatie niet mogelijk is) worden gecompenseerd.

Naast de bescherming van het NNN zijn in sommige provincies tevens weidevogelgebieden (ook wel belangrijke weidevogelgebieden, weidevogelleefgebieden en weidevogelkerngebieden genoemd) aangewezen. Binnen dergelijke gebieden geldt doorgaans (evenals het geval is voor het NNN) het Nee, tenzij-regime. Voor dit project is de bescherming van weidevogelgebieden van toepassing, aangezien binnen de provincie Zuid-Holland belangrijke weidevogelgebieden zijn aangewezen.

Voor dit project is toetsing aan de planologisch beschermde gebieden niet van toepassing, omdat het plangebied buiten dergelijke gebieden is gelegen en de provincie Zuid-Holland geen externe werking kent.

I.4 DOEL

De quickscan is een verkennende toets om na te gaan of door uitvoering van de voorgenomen plannen mogelijk overtreding van de Wnb (soortenbescherming) optreedt. Het doel van de quickscan is geformuleerd in enkele onderzoeksvragen:

Onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming:

- S1. Welke Wnb-beschermde soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?
- S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?
- S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk²?
- S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?
- S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming:

- G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?
- G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?
- G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

I.5 KWALITEITSBORGING

De quickscan is uitgevoerd door een ervaren ecooloog van ATKB. De ecooloog voldoet aan de definitie die Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) hanteert van een ter zake kundige voor het opstellen van toetsingen aan de Wnb. Daarnaast is ATKB aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); een brancheorganisatie voor groene adviesbureaus.

I.6 LEESWIJZER

In hoofdstuk 2 is een beschrijving van het plangebied weergegeven en de uit te voeren werkzaamheden zijn hier benoemd. In hoofdstuk 3 wordt de methode, waarop een quickscan soortenbescherming wordt uitgevoerd, beschreven. Hoofdstuk 4 gaat in op de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten. In hoofdstuk 5 worden globaal de effecten bepaald van het plan op de soorten die (mogelijk) gebruik maken van het plangebied. Hier worden ook beknopt maatregelen voorgesteld om zorgvuldig te handelen ten aanzien van beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt de gebiedenbescherming behandeld en tot slot wordt in hoofdstuk 7 (middels beantwoording van de onderzoeksvragen uit paragraaf 1.4) de conclusies en aanbevelingen uit voorliggend rapport op een rij gezet.

² In sommige gevallen kan de aanwezigheid van beschermde soorten op basis van een quickscan niet worden uitgesloten. Dit aangezien sommige beschermde soorten met een eenmalig veldbezoek lastig zijn waar te nemen of enkel in een bepaalde periode van het jaar waarneembaar zijn. Als met de quickscan de aanwezigheid van deze soorten niet valt uit te sluiten, kan een aanvullend ecologisch onderzoek noodzakelijk zijn.

2. HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 BESCHRIJVING HUIDIGE SITUATIE

Het plangebied bevindt zich middenin het stedelijk gebied van Leiden (zie Figuur 1). Het betreft een bedrijventerrein welke aan één zijde grenst aan de trekvliet en aan de andere zijde aan een doorgaande weg. De doorgaande weg heeft aan de oostkant een smalle bomenrij en stoep. Aan de westkant is een gescheiden fietspad aanwezig, waarlangs kleine perkjes staan met de opritten die naar het bedrijventerrein (het plangebied) leiden.

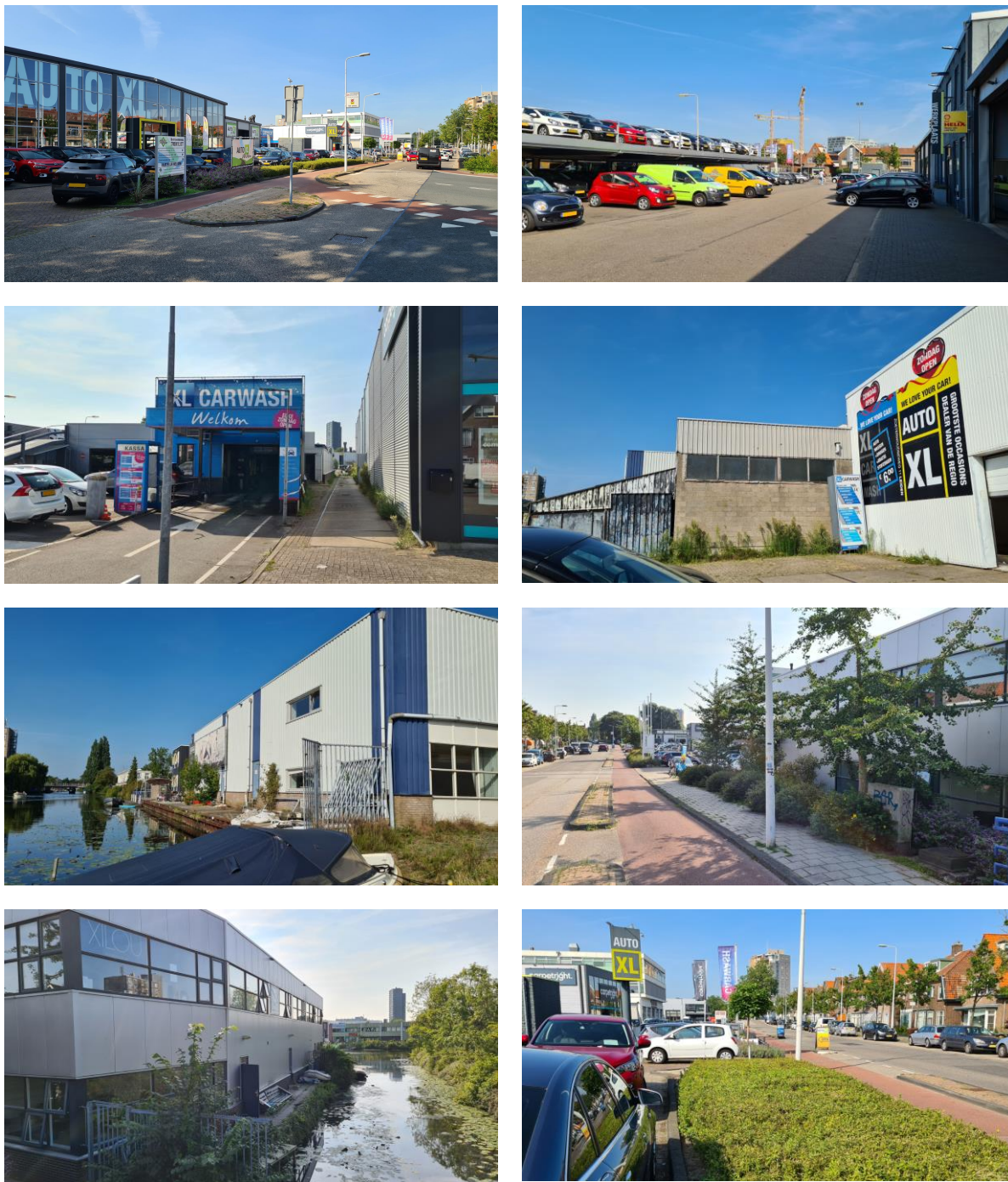
De aanwezige bedrijven variëren van autoverkopers, garages tot een sportschool en botenverhuurder. De gebouwen bestaan hoofdzakelijk uit glazen wanden en gladde (golf)platen bekleding. Enkele gebouwen hebben daarnaast delen van bakstenen. Van alle gebouwen zijn de daken plat en zijn er geen dakpannen aanwezig. Op enkele perkjes aan de weg na, is het plangebied volledig verhard. Tussen de stenen is wel veel onkruid aanwezig.

Aan de overzijde van de weg zijn woonhuizen aanwezig. Dit zijn oude rijtjeswoningen met daken bekleed met dakpannen. De woningen hebben kleine, ondiepe voortuintjes waar beperkt groen in aanwezig is.

In Figuur 2 zijn enkele foto's opgenomen om een impressie van het plangebied te geven.

Figuur 1. Globale ligging plangebied (rood). Bron ondergrond: links Google Maps, rechts OpenStreetMap.

Figuur 2. Huidige situatie plangebied.

2.2 WERKZAAMHEDEN EN TOEKOMSTIGE SITUATIE

Het planvoornemen is om aan de Zoeterwoudseweg te Leiden de bebouwing te slopen en te vervangen door woningbouw en gebouwen met commerciële doeleinden. Op het moment van schrijven is er geen planning bekend van wanneer de werkzaamheden gaan starten.

3. METHODE QUICKSCAN

3.1 OPZET ONDERZOEK

Een quickscan Wet natuurbescherming (onderdeel soortenbescherming) is een eenmalige beoordeling van het plangebied, waarin globaal wordt gekeken naar aanwezige en te verwachten (beschermde) soorten. Hiertoe worden een literatuur- en veldonderzoek uitgevoerd.

Er wordt tijdens de quickscan een volledige beoordeling van het plangebied als leefgebied voor beschermde soorten uitgevoerd. Een quickscan is echter geen volledig ecologisch onderzoek naar alle mogelijk voorkomende soorten, in de daarvoor geschikte perioden van het jaar. Hierdoor is een quickscan vaak niet voldoende als onderbouwing van een eventuele aanvraag voor een ontheffing op de Wet natuurbescherming. Indien uit de quickscan echter blijkt dat geen noodzaak bestaat tot nader onderzoek of een ontheffing, is een quickscan een afdoende ecologische onderbouwing voor het bevoegd gezag. Dit geldt ook als de quickscan onderdeel vormt van de ruimtelijke onderbouwing van een bestemmingsplan.

De bevindingen uit de quickscan Wet natuurbescherming zijn 5 jaar geldig, tenzij het gebied in de tussentijd dermate is gewijzigd dat er ander biotoop is ontstaan. Een (nader) onderzoek naar beschermde soorten uit de Habitatrichtlijn is 3 jaar geldig.

3.2 LITERATUURONDERZOEK

Het literatuuronderzoek heeft tot doel een beeld te krijgen van (eventueel) aanwezige Wnb-beschermde soorten in (de omgeving van) het plangebied.

Voor het literatuuronderzoek is gebruik gemaakt van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF); dit is de meest complete databank in Nederland met verspreidingsinformatie van flora en fauna. Er is een zoekgebied van circa 10 kilometer rondom het plangebied gehanteerd. De NDFF is geraadpleegd op 7 september 2021. Hierbij zijn waarnemingen tot 10 jaar terug ingezien. Aangezien ook de NDFF niet volledig is, is tevens gebruik gemaakt van informatie uit overige beschikbare vakliteratuur (verspreidingsatlas) en eigen soort- en gebiedskennis (expert judgement).

3.3 VELDONDERZOEK

Het veldonderzoek heeft tot doel te bepalen of de beschermde soorten die in de omgeving van het plangebied (kunnen) voorkomen (deze volgen uit het literatuuronderzoek) tevens in het plangebied (kunnen) voorkomen.

Op 7 september 2021 is het veldbezoek uitgevoerd; hierbij was sprake van droog, sluierbewolkt weer met een zwakke wind (windkracht 2 uit het westen) en een warme temperatuur (25 °C). Tijdens het veldbezoek is gekeken naar de geschiktheid van het plangebied als groeiplaats/ verblijfplaats voor (in de omgeving aanwezige) beschermde soorten. Tevens is tijdens het veldbezoek gelet op de aanwezigheid van beschermde soorten en sporen hiervan (zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen). Aanvullend heeft er op 25 oktober 2021 een aanvullende inspectie met een hoogwerker plaatsgevonden om de aanwezige holtes in de bebouwing nader te inspecteren op de geschiktheid als verblijfplaats voor beschermde soorten. Het weer tijdens deze inspectie was geheel

bewolkt, met een temperatuur van 11 °C en een windkracht van 2 Bft. De bepaling van de geschiktheid van het plangebied voor beschermde soorten is op onderstaande manier uitgevoerd:

Flora

Het plangebied wordt beoordeeld op geschiktheid als habitat voor beschermde plantensoorten. Tevens wordt gelet op eventuele groeiplaatsen van beschermde plantensoorten (deze zijn echter niet jaarrond zichtbaar).

Broedvogels categorie 1 t/m 4

De nesten van vogelsoorten binnen categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd. Dit geldt ook voor de directe omgeving die nodig is om de jongen succesvol groot te brengen (rust- en foerageergebied).

Jaarrond beschermde nesten kunnen aanwezig zijn in bomen (bijv. roofvogelhorsten) of gebouwen (bijv. gierwaluw en huismus). Tijdens het veldbezoek bepalen we of in het plangebied vaste nesten aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast wordt gezocht naar sporen van jaarrond beschermde nesten, bijvoorbeeld braakballen van uilen en roofvogels, uitwerpselen op de grond/muren en territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten. Tenslotte wordt beoordeeld of het plangebied mogelijk essentieel rust- en foerageergebied voor vogels van categorie 1 t/m 4 vormt.

Broedvogels categorie 5

Categorie 5-broedvogels betreffen broedvogels die in principe niet jaarrond beschermd zijn, maar waarvan het ministerie van EZ wel een inventarisatie verlangt. Deze soorten zijn enkel jaarrond beschermd als de ecologische omstandigheden dit rechtvaardigen, oftewel als verwacht wordt dat uitvoering van de plannen grote nadelige effecten zouden kunnen hebben op de lokale populatie van een soort.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of in het plangebied nesten van categorie 5 aanwezig (kunnen) zijn. Daarnaast zoeken we ook naar sporen van deze nesten, bijvoorbeeld braakballen, uitwerpselen op de grond of muren, territoriale aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

Algemene broedvogels

Nesten van algemene broedvogels zijn enkel tijdens het broedseizoen beschermd.

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of binnen het plangebied broedgelegenheid is voor algemene broedvogels zoals winterkoning, heggenmus en vink. Tevens letten we op aanwijzingen voor broedgevallen, zoals territoriale en/of zingende vogels, oude nesten en uitwerpselen.

Vleermuizen

Van alle van nature in Nederland voorkomende vleermuizen worden zowel de verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageroutes beschermd.

Voor vleermuizen wordt bepaald of gebouwen en/of bomen in het plangebied geschikt (kunnen) zijn als vleermuisverblijfplaats:

- Gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis en laatvlieger) gebruiken vaak spouwruimten als verblijfplaats, welke zij bijvoorbeeld via een open stootvoeg of via kieren in de buitenmuur kunnen bereiken. Ook gebruiken ze regelmatig ruimtes achter daklijsten of betimmeringen als verblijfplaats. De geschiktheid van gebouwen wordt beoordeeld op basis van de aanwezigheid van dergelijke structuren;

- Boombewonende vleermuizen (o.a. ruige dwergvleermuis en rosse vleermuis) verblijven in holtes, spleten of onder loshangend schors van bomen. Bomen worden met een verrekijker vanaf de grond beoordeeld op aanwezigheid van dergelijke kenmerken.

Tevens wordt tijdens het veldonderzoek bepaald of sprake is van lijnvormige landschapsstructuren die van belang kunnen zijn als vliegroute. Hierbij wordt bepaald of sprake is van doorgaande watergangen en aaneengesloten bomenrijen. Tevens wordt (om de essentie van de vliegroute te bepalen) gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren. Tenslotte wordt bepaald of sprake is van landschapsstructuren (bijvoorbeeld opgaand groen) die van belang kunnen zijn als foerageergebied. Om de essentie van het foerageergebied te bepalen, wordt tijdens het veldbezoek gelet op vergelijkbare structuren in de directe omgeving van het plangebied die als alternatief kunnen fungeren.

Grondgebonden zoogdieren

Het gebied wordt beoordeeld op geschiktheid als leefgebied voor beschermde grondgebonden zoogdieren (o.a. eekhoorn, das, kleine marterachtigen), waarbij wordt gelet op sporen, zoals uitwerpselen, pootafdrukken, vraatsporen, wissels, looppaadjes) en aanwezige (oude) nesten / verblijfplaatsen. Tevens worden eventuele zichtwaarnemingen genoteerd.

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt voortplantingshabitat, zomerhabitat en/of overwinteringsplekken voor beschermde amfibieën biedt. Bij aanwezigheid van een potentieel geschikt voortplantingswater voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd. Bij aanwezigheid van potentieel geschikt landhabitat wordt direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op de mogelijke aanwezigheid van beschermde amfibieën tussen de vegetatie en op donkere, vochtige plekken (onder stukken hout e.d.).

Reptielen

Tijdens het veldbezoek wordt gelet op de mogelijke aanwezigheid van geschikt habitat voor reptielen, zoals zanderige, structuurrijke plekken en schuilmogelijkheden. Indien sprake is van geschikt habitat wordt (bij uitvoering van het veldbezoek in de geschikte periode) direct (steekproefsgewijs) gecontroleerd op eventueel aanwezige individuen (onder takkenhopen e.d.).

Vissen

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of oppervlaktewater (indien aanwezig) geschikt is voor beschermde vissoorten. Hierbij wordt gelet op o.a. bodemsubstraat, helderheid, voedselrijkdom en de aanwezigheid van onderwater- en oevervegetatie. Bij ogenschijnlijke geschiktheid van de watergang voor beschermde soorten, wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

Vlinders, libellen en overige ongewervelden

Tijdens het veldbezoek wordt bepaald of het plangebied geschikt is als habitat voor beschermde soorten vlinders, libellen en overige ongewervelden (o.a. kevers en tweekleppigen). Hierbij wordt o.a. gelet op de aanwezigheid van waardplanten (voor vlinders), water met geschikte ei-afzetplaatsen (voor libellen) en helder water met een rijke waterbeplanting (voor platte schijfhoren). Tijdens het veldbezoek wordt direct gelet op aanwijzingen van gebruik van het plangebied door beschermde ongewervelden (o.a. poppen, vervellingshuidjes, larven, nimfen). Bij aanwezigheid van potentieel geschikte watergang/poel (voor beschermde libellen, waterkevers en platte schijfhoren) wordt het water steekproefsgewijs met een (RAVON-)schepnet bemonsterd.

4. RESULTATEN LITERATUUR- EN VELDONDERZOEK

4.1 FLORA

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde soorten voorkomen: akkerboterbloem, bokkenorchis, dreps, glad biggenkruid, groenknolorchis, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, kartuizer anjer, kluwenklokje, muurbloem, rozenkransje, schubvaren, stijve wolfsmelk, stofzaad, tengere distel, wilde ridderspoor, wilde weit en wolfskers.

Uit het veldonderzoek blijkt dat door het ontbreken van akkers, bos(rand)en, graslanden, duinlandschappen, ruigten, stortterreinen en pionierssituaties de volgende soorten kunnen worden uitgesloten: akkerboterbloem, bokkenorchis, dreps, glad biggenkruid, groenknolorchis, groot spiegelklokje, grote leeuwenklauw, kartuizer anjer, kluwenklokje, rozenkransje, stijve wolfsmelk, stofzaad, wilde ridderspoor, wilde weit en wolfskers. Derhalve is vrijwel het gehele terrein verhard.

Beschermde muurplanten leven op oude verweerde, kalkrijke muren. Dergelijke oude verweerde muren ontbreken binnen het plangebied, waardoor de aanwezigheid van muurbloem en schubvaren op voorhand kan worden uitgesloten.

4.2 BROEDVOGELS CAT. I T/M 4

Nesten jaarrond beschermd

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten voorkomen: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, roek, ooievaar, ransuil, slechtvalk, sperwer.

Door de afwezigheid van stromend water is een nestlocatie van grote gele kwikstaart uit te sluiten. Tevens zijn er geen hoge gebouwen en geschikte nestpalen in het plangebied en de direct omgeving aanwezig welke als geschikte nestlocatie kunnen dienen voor slechtvalk (hoge gebouwen) en ooievaar (hoge gebouwen en nestpalen). Door de ligging middenin stedelijk gebied en het ontbreken van geschikte bosschages en potentieel jaarrond beschermde nesten, kan de aanwezigheid van nestlocaties van boomvalk, buizerd, havik, ransuil, roek en sperwer tevens worden uitgesloten.

Er zijn geen geschikte nestkasten, schuren of andere gebouwen aanwezig welke een geschikte nestlocatie voor kerkuil bieden. De gebouwen in het plangebied zijn door de platte daken zonder geschikte holten ook ongeschikt voor huismus. Aan de overzijde van de weg (buiten het plangebied) zijn diverse holten onder dakgoten, bij de dakrand en onder de dakpannen aanwezig welke geschikt kunnen zijn voor huismus en gierzwaluw.

In de woonwijk direct ten westen van het plangebied is een populatie van de huismus bekend. Tevens is de gierzwaluw bekend uit de omgeving van het plangebied. In de bebouwing in het plangebied zijn enkele open ruimtes in de gevels en onder de dakranden aanwezig, welke mogelijk geschikt zijn als nestlocatie voor gierzwaluw en huismus (zie figuur 3). De aanwezigheid van jaarrond beschermde nestlocaties van gierzwaluw en huismus in het plangebied kan derhalve niet met zekerheid worden uitgesloten. Wegens het

ontbreken van geschikte stofbaden, groenblijvend struweel en drinkgelegenheden, is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van de huismus in het plangebied uitgesloten.

Figuur 3. Potentieel geschikte nestlocaties

4.3 BROEDVOGELS CAT. 5

Nesten jaarrond beschermd als omstandigheden dit rechtvaardigen

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied onder andere de volgende categorie 5-broedvogels voor (kunnen) komen: blauwe reiger, bosuil, ekster, grote bonte specht, groene specht, ijsvogel, koolmees, pimpelmees, spreeuw, zwarte kraai en zwarte roodstaart.

Wegens de afwezigheid van geschikte nestlocaties en bomen (met holtes), kan de aanwezigheid van nesten van blauwe reiger, bosuil, grote bonte specht, groene specht en zwarte kraai op voorhand worden uitgesloten. Voor de ijsvogel zijn tevens geen nestlocaties aanwezig (geen steile zandoevers). In het plangebied is geschikt broedbiotoop aanwezig voor de categorie 5-soorten koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Tevens staan er jonge bomen langs de Zoeterwoudseweg en aan de noordgrens van het plangebied staat een rij oudere bomen. Deze bieden geschikt broedbiotoop voor ekster.

4.4 ALGEMENE BROEDVOGELS

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied diverse algemene broedvogels voor (kunnen) komen, waaronder: kauw, meerkoet, merel en houtduif.

Gedurende het veldbezoek zijn onder andere houtduif, kauw en enkele overvliegende meeuwen waargenomen. Door de aanwezigheid van bomen en struiken is het plangebied geschikt voor in beplanting broedende vogels als merel en houtduif. Langs een deel van de oever is de kade begroeit met klimop. In of tegen deze klimopwanden kunnen algemene waterbroedvogels zoals meerkoet tot broeden komen. Tevens kunnen soorten als kleine mantelmeeuw en zilvermeeuw op de platte daken tot broeden komen.

4.5 VLEERMUIZEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende vleermuizen voor (kunnen) komen: baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis, en watervleermuis.

4.5.1 VERBLIJFPLAATSEN

In de bebouwing binnen het plangebied zijn geen spouwmuren aanwezig. Wel zijn er open ruimtes in de gevels, onder dakranden en achter gevelpanelen aanwezig, welke mogelijk geschikt zijn als zomer-, kraam-, paar- en (massa)winterverblijfplaats voor de gebouwbewonende soorten vleermuizen baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Wegens de afwezigheid van hoge bebouwing en het feit dat paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis zich alleen op grote hoogte bevinden, kunnen paarverblijfplaatsen van tweekleurige vleermuis op voorhand worden uitgesloten.

Langs het plangebied ligt een bomenrij van jonge bomen. Deze zijn erg dun en bevatten geen geschikte holten voor de boombewonende vleermuissoorten franjestaart, rosse vleermuis en watervleermuis. De bomen in de tuin die grenst aan de zuidzijde van het plangebied zijn groot en dik. Deze konden niet in hun geheel geïnspecteerd worden op spleten of holten, waardoor verblijfplaatsen in deze bomen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Een nadere inspectie in de winterperiode, wanneer er geen blad aan de bomen zit, kan hier duidelijkheid in verschaffen.

4.5.2 Vliegroutes

De trekvaart welke langs de westrand van het plangebied loopt en de bomenrij welke parallel hieraan aan de oostrand van het plangebied loopt, vormen belangrijke lijnvormige structuren in Leiden (zie Figuur 4). Deze bomenrij en watergang vormen een verbindende factor met de akkervelden rondom Leiden en met de groene structuren in het centrum van de stad en kunnen dus fungeren als essentiële vliegroute voor vleermuizen. De trekvaart kan tevens onderdeel uitmaken van een migratieroute van vleermuizen.

4.5.3 Foerageergebied

Door de beperkte mate van groenstructuren (enkele kleine perkjes met veelal lantaarnpalen er direct naast) en afwezigheid van waterpartijen in het plangebied, dient het plangebied hooguit als suboptimaal foerageergebied voor vleermuizen. De aangrenzende tuin (zuidkant) en trekvaart (westkant) kunnen wel als (essentieel) foerageergebied gebruikt worden. In de directe omgeving zijn meerdere watergangen en groen structuren aanwezig om als foerageergebied te kunnen dienen. Ondanks deze alternatieven is een essentiële functie voor de trekvaart als foerageergebied niet op voorhand uit te sluiten, doordat de trekvaart een belangrijke verbindende structuur vormt (zie Figuur 4).

Figuur 4. De trekvaart (geel) en bomenrij (blauw) langs het plangebied (rood) vormen belangrijke lijnvormige verbindende structuren in het landschap, waardoor een functie als essentiële vliegroute niet op voorhand kan worden uitgesloten.
Bron ondergrond: Google Maps.

4.6 GRONDGEBONDEN ZOOGDIEREN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende niet-vrijgestelde grondgebonden zoogdieren voor (kunnen) komen: boommarter, damhert, eekhoorn, noordse woelmuis, otter, steenmarter en waterspitsmuis. Door de ligging middenin stedelijk gebied en de afwezigheid van groenstructuren in het plangebied, kunnen boommarter, damhert en eekhoorn op voorhand worden uitgesloten. De oever van de trekvaart bestaat uit een verharde steile kade zonder oeverbegroeiing, waardoor er tevens geen geschikt oevergebied beschikbaar is voor noordse woelmuis, otter en waterspitsmuis.

De steenmarter is bekend om in vervallen gebouwen, schuurtjes en rommelhoeken zijn verblijfplaats te hebben. De soort komt voor in de bebouwde kom, waarbij met name geïsoleerd wordt in nabij gelegen groenstructuren, zoals achtertuinen en parken. In het plangebied zijn potentieel geschikte verblijfplaatsen voor steenmarter aanwezig, waaronder een vervallen schuur. De aanwezigheid van beschermde functies van steenmarter in het plangebied zijn derhalve niet op voorhand uit te sluiten.

Ten slotte biedt het plangebied geschikt habitat voor vrijgestelde soorten zoogdieren zoals de egel en de huisspitsmuis.

4.7 AMFIBIEËN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde amfibieën voor (kunnen) komen: alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, kamsalamander, poelkikker, rugstreeppad en vroedmeesterpad. Door de ligging middenin het stedelijk gebied in combinatie met de rechte onbegroeide verharde kade, de aanwezigheid van geschikt voortplantingswater en het ontbreken van voldoende beschutting en ruigte is de aanwezigheid van de volgende beschermde amfibieënsoorten op voorhand uit te sluiten: alpenwatersalamander, boomkikker, heikikker, kamsalamander en poelkikker.

De rugstreeppad en vroedmeesterpad komen ook meer in steden en dorpen voor, maar alleen wanneer er geschikt voortplantingswater aanwezig. Binnen het plangebied is geen waterpartij aanwezig. Direct ernaast is de trekvaart aanwezig, maar door de diepte van het water en de hoge, steile kade is deze niet geschikt als voortplantingswater. Hierdoor kan de aanwezigheid van rugstreeppad en vroedmeesterpad binnen en in de directe nabijheid van het plangebied tevens worden uitgesloten.

4.8 REPTIELEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde reptielen voor (kunnen) komen: hazelworm, ringslang en zandhagedis.

Door de ligging middenin het stedelijk gebied in combinatie met het ontbreken van voldoende beschutting en ruigte (hazelworm en ringslang) en een duin- of weidelandschap (zandhagedis) is de aanwezigheid van beschermde reptielensoorten op voorhand uit te sluiten.

4.9 VISSSEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied geen beschermde vissen voor (kunnen) komen. Tevens is er geen geschikt leefgebied in het plangebied aanwezig voor beschermde vissoorten, door het ontbreken van (snel)stromend water of water met een rijke onderwaterbegroeiing.

4.10 VLINDERS, LIBELLEN EN OVERIGE ONGEWERVELDEN

Uit het literatuuronderzoek blijkt dat in de omgeving van het plangebied de volgende beschermde ongewervelden voor (kunnen) komen: duinparelmoervlinder, grote vos, gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker, sierlijke witsnuitlibel en platte schijfhoren.

Door de afwezigheid van waterpartijen binnen het plangebied, kan de platte schijfhoren op voorhand worden uitgesloten. De direct naast het plangebied gelegen trekvaart bevat een onderwaterbegroeiing welke hoofdzakelijk bestaat uit waterlelies. Platte schijfhoren komt voor in smalle watergangen met een rijke onderwaterbegroeiing, waarin de diversiteit aan planten relatief hoog is. Dit is niet het geval voor de trekvaart, waardoor in deze watergang de aanwezigheid van platte schijfhoren kan worden uitgesloten.

Door de afwezigheid van waardplanten, bos-, duin- of heidelandschap, zwak stromende vegetatierijke watergangen, moerasvegetaties en geschikte uitsluitmogelijkheden kan de aanwezigheid van beschermde functies van duinparelmoervlinder, grote vos, gevlekte glanslibel, gevlekte witsnuitlibel, groene glazenmaker en sierlijke witsnuitlibel op voorhand worden uitgesloten.

4.11 SAMENVATTING RESULTATEN

In Tabel 1 is een overzicht gegeven van de beschermde soorten die op basis van het literatuur- en veldonderzoek (mogelijk) aanwezig zijn binnen het plangebied.

Bij het planvoornemen dient men rekening te houden met de (potentieel) aanwezige beschermde soorten (zie Tabel 1, soorten uit kolom 'ja'). Daarnaast dient men (in het kader van de zorgplicht) tevens rekening te houden met de (binnen de provincie Zuid-Holland) van bescherming vrijgestelde soorten (o.a. wezel en egel) en overige in het wild levende flora en fauna.

Tabel 1 Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied.

Soortgroep	(Kans op) aanwezigheid beschermde soorten?	
	Ja	Nee
Flora		X
Broedvogels categorie 1 t/m 4	X	
Broedvogels categorie 5	X	
Algemene broedvogels	X	
Vleermuizen	X	
Zoogdieren (grondgebonden)	X	
Amfibieën		X
Reptielen		X
Vissen		X
Vlinders, libellen en overige ongewervelden		X

Doordat reeds duidelijk is dat de beschermde soorten uit de soortgroepen flora, grondgebonden zoogdieren, amfibieën, reptielen en vissen niet aanwezig zijn binnen het plangebied, worden deze in het vervolg van voorliggende rapportage niet verder behandeld.

5. EFFECTENANALYSE EN MAATREGELEN

5.1 INLEIDING

De onderstaande effectenanalyse en de beschrijving van de maatregelen richten zich op de verbodsbepalingen ten aanzien van de beschermde soorten (Wnb-artikelen, 3.1, 3.5 en 3.10) die mogelijk hun leefgebied hebben binnen het plangebied en de algemeen geldende zorgplicht voor alle in het wild levende planten en dieren (Wnb-artikel 1.11) die mogelijk binnen het plangebied voorkomen.

In paragrafen 5.2 t/m 5.6 worden per (mogelijk) aanwezige soortgroep (zie paragraaf 4.11) de mogelijke effecten op beschermde soorten en benodigde maatregelen besproken. Aan het eind van deze paragrafen worden onder 5.7 enkele aanvullende maatregelen (ten aanzien van de zorgplicht én het voorkomen van tussentijdse vestiging van beschermde soorten) beschreven.

5.2 BROEDVOGELS CAT. I T/M 4

5.2.1 EFFECTEN

Er zijn mogelijk nestlocaties aanwezig van gierzwaluw en huismus. Als gevolg van de geplande werkzaamheden kunnen jaarrond beschermde nestlocaties van de gierzwaluw en de huismus worden vernietigd en kunnen individuen worden verstoord en gedood. Wegens de verstoringsongevoeligheid van gierzwaluw en huismus, kunnen negatieve effecten op eventueel aanwezige broedgevallen van de gierzwaluw en de huismus aan de oostzijde van de Zoeterwoudseweg (buiten het plangebied) op voorhand worden uitgesloten.

5.2.2 MAATREGELEN

Er dient nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw en huismus alvorens de werkzaamheden kunnen plaatsvinden. Indien beschermde functies van gierzwaluw en/of huismus aanwezig zijn en negatieve effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden niet voorkomen kunnen worden, is een ontheffing op verbodsbepalingen uit de Wnb noodzakelijk.

5.3 BROEDVOGELS CAT. 5

Het plangebied biedt geschikt broedbiotoop voor categorie 5 broedvogels ekster, koolmees, pimpelmees, spreeuw en zwarte roodstaart. Tevens biedt de directe omgeving ook geschikt broedbiotoop voor enkele categorie 5 soorten als ekster, koolmees en zwarte kraai. De soorten komen in de omgeving van het plangebied veelvuldig voor en in de directe omgeving van het plangebied zijn voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar. Derhalve zijn nesten van deze categorie 5 vogels binnen dit project niet jaarrond beschermd.

Ondanks dat de nesten niet jaarrond beschermd zijn, zijn nesten van de categorie 5 broedvogels (net als het geval is voor algemene broedvogels) wel beschermd tijdens het broedseizoen. De mogelijke effecten en benodigde maatregelen ten aanzien van categorie 5-broedvogels worden derhalve (tezamen met de algemene broedvogels) besproken in paragraaf 5.4.

5.4 ALGEMENE BROEDVOGELS

5.4.1 EFFECTEN

Het plangebied biedt geschikt broedbiotoop voor algemene soorten broedvogels als de houtduif en de merel. Op de platte daken kunnen algemene, dakbroedende vogels tot broeden komen, zoals verschillende soorten meeuwen en de scholekster. Zonder voldoende voorzorg kunnen nesten van bovengenoemde soorten worden verstoord en/of vernield. Verstoring of aantasting van nesten waarbij het broedsel mislukt en het doden van vogels vormt een overtreding van de Wnb.

5.4.2 MAATREGELEN

Middels onderstaande voorzorgsmaatregelen kan overtreding van de Wnb (als gevolg van vernieling van vogelnesten of zodanige verstoring dat de ouderdieren blijvend het nest verlaten) worden voorkomen en kunnen de werkzaamheden doorgang vinden:

- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. De kans op een broedgeval is het grootst in de periode maart t/m augustus (dit wordt wel gezien als het globale broedseizoen).
- Indien de werkzaamheden in het globale broedseizoen uitgevoerd dienen te worden:
 - voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien/ontoegankelijk maken dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen, want met name houtduiven kunnen ook buiten het globale broedseizoen tot broeden komen;
 - vanaf het begin van het broedseizoen de daken broedvrij houden, bijvoorbeeld door deze regelmatig te betreden of een vogelwerende installatie aanbrengen;
 - als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen en/of regelmatig betreden van de daken niet mogelijk is: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren. Broedgevallen en omliggende structuren (beplanting, bebouwing, etc) binnen 20 meter van het bewoonde nest worden tijdens deze controle gemarkeerd en tijdens de werkzaamheden ontzien.
 - Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. Dit is vooral van toepassing als langdurig werkzaamheden in het reguliere broedseizoen worden uitgevoerd.
 - Hopen snoeiafval en puin meteen verwijderen of in een container plaatsen om te voorkomen dat vogels hierin nesten gaan bouwen.

5.5 VLEERMUIZEN

5.5.1 EFFECTEN

Het plangebied biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende soorten vleermuizen. Tevens kunnen er in de bomen ten zuiden van het plangebied mogelijk geschikte verblijfplaatsen van de boombewonende soorten vleermuizen de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis aanwezig zijn. Een aanvullende bomencheck in de winterperiode kan hier duidelijkheid in verschaffen. De trekvaart en de parallel lopende bomenrij kunnen in gebruik zijn als (essentiële) vlieg- en migratieroute. De tuin aan de zuidzijde en de trekvaart kunnen ten slotte dienst doen als (essentieel) foerageergebied voor diverse vleermuissoorten.

Verblijfplaatsen

De mogelijke verblijfplaatsen in de gebouwen van het plangebied gaan bij de werkzaamheden verloren. Tevens kunnen aanwezige dieren bij de werkzaamheden verwond of gedood worden. Verblijfplaatsen in de aangelegen woningen ofwel in de bomen aan de zuidzijde van het plangebied kunnen bij werkzaamheden met harde geluiden en/of trillingen (bijvoorbeeld heien) tijdelijk ongeschikt raken. Dit alles is een overtreding van de Wnb.

(Essentiële) vliegroutes

De bomenrij en trekvaart vallen buiten het plangebied en blijven daardoor intact bij de werkzaamheden. Als gevolg van de geplande werkzaamheden en de nieuwe situatie, kunnen deze eventueel aanwezige essentiële vlieg-/migratieroutes wel verstoord worden door nachtelijk rondschoonend licht in de actieve periode van vleermuizen (globaal 1 april – 1 november). Dit is een overtreding van de Wnb.

(Essentieel) foerageergebied

De tuin aan de zuidkant van het plangebied en de trekvaart vallen buiten het plangebied en blijven daardoor intact bij de werkzaamheden. Als gevolg van de geplande werkzaamheden en de nieuwe situatie, kunnen de eventueel aanwezige delen van essentieel foerageergebied wel verstoord worden door nachtelijk rondschoonend licht in de actieve periode van vleermuizen (globaal 1 april – 1 november). Dit is een overtreding van de Wnb.

5.5.2 MAATREGELEN

Verblijfplaatsen

Er is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek dient te zijn afgestemd om de mogelijke aanwezigheid van baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis.

Om de aanwezige potentieel geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen aan te tonen, dan wel uit te sluiten, kan een aanvullende bomencheck in de winterperiode duidelijkheid verschaffen. Indien blijkt dat er geschikte verblijfplaatsen in de bomen aanwezig zijn en er werkzaamheden met zware trillingen en/of harde geluiden plaatsvinden, is tevens onderzoek naar boombewonende vleermuizen in de tuin ten zuiden van het plangebied noodzakelijk alvorens de werkzaamheden kunnen beginnen. Het onderzoek naar boombewonende soorten vleermuizen dient te zijn afgestemd op de mogelijke aanwezigheid van de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige vleermuis en de watervleermuis.

Foerageergebied en vliegroutes

De trekvaart en de parallel lopende bomenrij maken mogelijk onderdeel uit van een essentiële vlieg- en migratieroute en essentieel foerageergebied van vleermuizen. Om verstoring van potentieel aanwezige beschermde functies te voorkomen, is het noodzakelijk dat tijdens de werkzaamheden en in de nieuwe situatie nachtelijk rondschoonend licht in de actieve periode van vleermuizen (globaal 1 april – 1 november) voorkomen wordt. Indien dit niet voorkomen kan worden, is onderzoek naar de aanwezigheid van deze functies noodzakelijk alvorens de werkzaamheden kunnen beginnen.

5.6 ZOOGDIEREN

5.6.1 EFFECTEN

Als gevolg van de geplande werkzaamheden kunnen vaste rust- en voortplantingsplaatsen van de steenmarter worden vernietigd en kunnen individuen van de steenmarter worden gedood.

5.6.2 MAATREGELEN

Alvorens de werkzaamheden plaats kunnen vinden is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid beschermde functies van de steenmarter noodzakelijk. Indien beschermde functies aanwezig blijken te zijn en negatieve effecten niet voorkomen kunnen worden, zijn nader te bepalen maatregelen noodzakelijk en dient een ontheffing van de Wet natuurbescherming te worden aangevraagd.

5.7 AANVULLENDE MAATREGELEN (T.A.V. ZORGPLICHT EN PIONIERSOORTEN)

Om een zorgvuldige omgang met alle in het wild levende soorten (zorgplicht) te garanderen, zijn de volgende maatregelen geformuleerd:

- Aanwezige beplanting binnen het plangebied zoveel mogelijk behouden;
- Werken van één kant af om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten in een veilige richting;
- In mogelijk leefgebied: egels met rust laten en wachten tot deze zelfstandig het plangebied hebben verlaten.
- Kunstmatige verlichting gedurende de nacht kan verstoring geven aan nacht actieve dieren als vleermuizen. Werk daarom zonder extra kunstmatige verlichting. Indien dit niet mogelijk is, dient er gewerkt te worden met gerichte armaturen die van het water en groenstructuren afgericht zijn.

Om tussentijdse vestiging van beschermde (pionier)soorten te voorkomen, zijn nog enkele aanvullende voorzorgsmaatregelen geformuleerd:

- Vorming van grote zand voor langer dan een week voorkomen, dit vormt geschikt voortplantingsbiotoop voor rugstreeppadden en (bij aanwezigheid van steile kanten van een helling van meer dan 45°) een geschikte broedlocatie voor oeverzwaluwen en ijsvogel;
- Hopen puin en snoeiafval direct afvoeren of in een container plaatsen, dit vormen geschikte verblijf- en broedplaatsen voor diverse soorten als rugstreeppad en (algemene)broedvogels.
- Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden flora en fauna van pionier situaties zich in het plangebied vestigen. Hiertoe dient bij voorkeur buiten het broedseizoen te worden gewerkt en dient het terrein regelmatig betreden te worden.

6. GEBIEDENBESCHERMING

6.1 NATURA 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied (zie Figuur 5), waardoor bij voorbaat kan worden uitgesloten dat sprake is van een direct negatief effect op beschermde natuurgebieden. Gezien de afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied, dat op 4,5 kilometer ten zuidoosten van het plangebied is gelegen (zie Figuur 5), worden er tevens geen negatieve effecten als gevolg van externe werking (middels visuele verstoring en verstoring door productie van geluid, trilling en licht) verwacht.

Figuur 5. Ligging plangebied (rood) ten opzichte van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Haringvliet (groen).
Bron: <https://www.natura2000.nl/gebieden>

Projecten kunnen (ook op relatief grote afstand van Natura 2000-gebieden) nadelige effecten hebben door toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitats binnen Natura 2000-gebieden. Hierbij is van belang dat vanaf 1 juli 2021 de nieuwe Wet stikstofreductie en natuurverbetering (Wsn) van kracht is. In deze nieuwe wet is een partiële vrijstelling voor de bouwsector van de natuurvergunningsplicht als bedoeld in artikel 2.7 van de Wnb opgenomen. Deze vrijstelling is partieel, omdat deze alleen geldt voor tijdelijke stikstofemissies tijdens de bouw, sloop en aanleg ("aanlegfase") en niet voor de structurele stikstofemissies in de gebruiksfase van het bouwwerk of werk ("gebruiksfase"). Bovenstaande betekent dat voor aanlegfasen die wél stikstofdepositie veroorzaken op een Natura 2000-gebied een beroep gedaan kan worden op de partiële vrijstelling en geen vergunning meer nodig is. Dit betekent dat een stikstofdepositieberekening van de aanlegfase onder de Wsn niet verplicht is. Een berekening van de gebruiksfase is (bij stikstofemitterende bronnen in de gebruiksfase) te allen tijde noodzakelijk. Een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr in de gebruiksfase vraagt om een nadere ecologische beoordeling van de gevolgen.

De nieuwe situatie heeft een verhoogde verkeersaantrekkende werking tot gevolg en leidt mogelijk tot meer stikstofemissies dan de huidige situatie. Op voorhand is een toename van meer dan 0,00 mol N/ha/jr niet uit

te sluiten. Derhalve is het aan te bevelen om een AERIUS-berekening uit te laten voeren alvorens er gestart wordt met de werkzaamheden.

6.2 PLANOLOGISCHE GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt niet in het NNN (dichtstbijzijnde op circa 1,0 km, zie Figuur 6) en valt ook niet onder gebieden die zijn aangewezen als belangrijk weidevogelgebied (dichtstbijzijnde op 2,3 km). Doordat het plangebied buiten deze gebieden ligt en de provincie Zuid-Holland geen externe werking kent, is toetsing aan de planologische gebiedsbescherming niet van toepassing.

Figuur 6. Ligging plangebied (rood). Ten opzichte van het NNN (donker groen en paars) en belangrijk weidevogelgebied (licht groen). Bron <https://pzh.maps.arcgis.com/>.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

7.1 SOORTENBESCHERMING

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. soortenbescherming worden beantwoord:

S1. Welke Wnb-beschermden soorten maken (mogelijk) gebruik van de planlocatie?

Gierzwaluw, huismus, vleermuizen, steenmarter, broedvogels categorie 5 en diverse algemene broedvogels.

S2. Wat zijn de effecten van de voorgenomen werkzaamheden op deze beschermde soorten?

Als gevolg van de werkzaamheden kunnen jaarrond beschermde nestlocaties van gierzwaluw en huismus en nesten van algemene broedvogels worden vernietigd en kunnen broedvogels worden verstoord en gedood. Tevens kunnen verblijfplaatsen, essentiële vlieg- en migratieroutes routes en delen van essentieel foerageergebied van vleermuizen worden verstoord en vernietigd en kunnen vleermuizen worden verstoord en gedood. Ten slotte kunnen verblijfplaatsen van steenmarter worden vernietigd en kunnen individuen van steenmarter worden gedood.

S3. Is aanvullend ecologisch onderzoek naar één of meerdere soorten noodzakelijk?

Ja, naar gierzwaluw, huismus, steenmarter en gebouwbewonende vleermuizen. Het onderzoek naar vleermuizen dient te zijn afgestemd op de mogelijke aanwezigheid van verblijfplaatsen van de gebouwbewonende soorten vleermuizen baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, ruige dwergvleermuis en tweekleurige vleermuis. Tevens dient onderzoek plaats te vinden naar de mogelijke aanwezigheid van essentiële vlieg- en migratieroutes van vleermuizen, evenals de aanwezigheid van essentieel foerageergebied.

Het is aan te bevelen om een aanvullende bomencheck uit te voeren op de aanwezigheid van geschikte verblijfplaatsen voor boombewonende vleermuizen in de houtopstanden direct ten zuiden van het plangebied. Indien geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn, is onderzoek naar de boombewonende soorten vleermuizen de gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en de watervleermuis noodzakelijk.

S4. Welke voorzorgsmaatregelen dienen te worden uitgevoerd om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen?

In Tabel 2 zijn de benodigde voorzorgsmaatregelen opgenomen. Voor de volledigheid is aan deze tabel tevens de eventuele noodzaak van aanvullend ecologisch onderzoek opgenomen.

S5. Is het noodzakelijk om voor de voorgenomen werkzaamheden een ontheffing van de Wnb aan te vragen?

Afhankelijk of er bij het nader onderzoek beschermde soorten worden aangetroffen, kan een ontheffing op de Wnb noodzakelijk zijn.

Tabel 2 Overzicht benodigde voorzorgsmaatregelen.

(Mogelijk) aanwezige soort(groep)en	Benodigde voorzorgsmaatregelen t.a.v. soorten met aanvullend beschermingsregime (art. 3.1, 3.5 en 3.10)
Broedvogels categorie 1 t/m 4 (jaarrond beschermd)	- Er is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid van nestlocaties van gierzwaluw en huismus.
Categorie 5 en algemene broedvogels	- Werkzaamheden buiten het broedseizoen uitvoeren. - Indien de werkzaamheden in het globale broedseizoen uitgevoerd dienen te worden: - o voorafgaand aan de werkzaamheden en buiten het broedseizoen de bomen, struiken en andere beplanting rooien. Voorafgaand aan het rooien/ontoegankelijk maken dient men contact op te nemen met een ecooloog om te bepalen of er kans is op broedgevallen; - o vanaf het begin van het broedseizoen de daken broedvrij houden; - o als de bomen, struiken en andere beplanting niet kunnen worden gerooid buiten het broedseizoen en/of regelmatig betreden van de daken niet mogelijk is: voorafgaande aan het werk een broedvogelcontrole uitvoeren en een gebied van 20 m rondom de nesten tijdens de werkzaamheden ontsien. - Het kan noodzakelijk zijn om gedurende de werkzaamheden periodiek controles uit te voeren op broedgevallen van vogels in plaats van een éénmalige controle. - Hopen snoeiafval en puin meteen verwijderen of in een container plaatsen om te voorkomen dat vogels hierin nesten gaan bouwen.
Steenmarter	- Er is nader onderzoek nodig naar de aanwezigheid beschermde functies van steenmarter..
Vleermuizen	- Er is nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen, essentiële vlieg- en migratieroutes en essentieel foerageergebied van vleermuizen nodig - Nadere inspecties boomholtes uitvoeren - Werk zonder extra kunstmatige verlichting. Indien dit niet mogelijk is, dient er gewerkt te worden met gerichte armaturen die van het water en groenstructuren afgericht zijn.
Aanvullende voorzorgsmaatregelen (t.a.v. zorgplicht en pioniersoorten)	
- Aanwezige beplanting binnen het plangebied zoveel mogelijk behouden; - Werken van één kant af naar een veilige vluchtrichting om fauna de kans te geven zelfstandig te vluchten; - Werk zonder extra kunstmatige verlichting. Indien dit niet mogelijk is, dient er gewerkt te worden met gerichte armaturen die van het water en groenstructuren afgericht zijn. - In mogelijk leefgebied: egels met rust laten en wachten tot deze zelfstandig het plangebied hebben verlaten; - Vorming van grote zandhopen voor meer dan een week voorkomen; - Hopen puin en snoeiafval direct afvoeren of in een container plaatsen; - Voorkomen dat er ten tijde van de werkzaamheden flora en fauna van pionier situaties zich kunnen vestigen.	

7.2 GEBIEDENBESCHERMING

Op basis van de uitgevoerde quickscan kunnen de onderzoeksvragen t.a.v. gebiedenbescherming worden beantwoord:

G1. Ligt het plangebied in of nabij een Natura 2000-gebied, binnen het NNN of binnen een belangrijk weidevogelgebied?

Nee, het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied ligt op circa 4,5 km afstand, het dichtstbijzijnde NNN-gebied op 1,0 km en het dichtstbijzijnde belangrijk weidevogelgebied op 2,3 km afstand.

G2. Kunnen negatieve effecten op beschermde gebieden bij voorbaat worden uitgesloten?

Nee, negatieve effecten als gevolg van stikstofdepositie zijn niet uitgesloten

Ja, overige negatieve effecten op Natura 2000 en NNN zijn uitgesloten.

G3. Is een toetsing aan de gebiedenbescherming noodzakelijk?

Ja, een stikstofberekening is noodzakelijk.

